

[Ministeren for handel, industri og søfart.] veauet fra 1950, ville vi have sparet et beløb på 1 200 mill. kr. Dette beløb, der netop modsvarer merindførslen i 1951, kan således betragtes som det beløb, bytteforholdets forringelse fra 1950 til 1951 har kostet os.

Hvordan ligger nu mulighederne for at fastholde den indtrådte forbedring i valutabalancen? Den første betingelse for bevarelsen af en gunstig betalingsbalance uden unødige indgreb i erhvervslivet er, at vi her i landet fører en økonomisk politik, der hindrer et inflatorisk pres på priser og lønninger, således at vor konkurrenceevne overfor udlandet kan opretholdes.

Hvilke finans- og pengepolitiske foranstaltninger der vil være nødvendige for at sikre balance i vor økonomi, er imidlertid i høj grad afhængigt af udlandets konjunkturer og den indflydelse, de øver på vilkårene for vor import og eksport.

Den stabilitet i prisudviklingen på det internationale varemarked, der har været fremherskende de sidste måneder, dækker over højst uensartede bevægelser for de enkelte varegrupper. Det er navnlig på levnedsmiddelområdet, at priserne har holdt sig, således for hvede, majs, kaffe og kakao, og det samme er tilfældet for råvarer som bomuld, hør, jute og tin. Derimod har der været fortsat nedgang for uld, gummi, sukker og vegetabiliske olier. I den seneste tid har også priserne på træ, papir og brændsel vist en vigende tendens.

Et alvorligt træk i den prisudvikling, der er i gang, er den skævhed i prisudviklingen mellem dollarråvarer og sterlingråvarer, der har medført, at prisrelationen mellem disse varer påny er blevet stærkt forrykket til ugunst for sterlingråvarerne.

Da produktionen af de fleste råvarer har været stigende i det forløbne år og ventes yderligere forøget i 1952, vil det i ganske overvejende grad være efterspørgsels styrke, der bliver bestemmende for prisbevægelsen fremover. Det er her klart, at oprustningen vil stille sine særlige krav, men det er stadig uvist, i hvilket tempo disse krav rent faktisk vil melde sig for at blive opfyldt. Det er ligeledes vanskeligt at bedømme virkningen af bestræbelserne rundt om i landene for at holde igen på det civile forbrug. Usikkerheden overfor fremtidsudsigterne synes i øjeblikket over hele verden at give sig udslag i nogen tilbageholdenhed fra forbrugernes side, og også her i landet har afdæmpningen i de internationale konjunkturer bidraget til en nedgang i efterspørgslen af importvarer.

Man må sikkert regne med, at den labile prissituation vil føre til, at dansk industri og handel i den nærmest kommende tid vil udvise forsigtighed i sine dispositioner.

Med den usikkerhed, der i det hele præger fremtidsudsigterne, bør man sikkert afholde sig fra at spå om prisudviklingen på lidt længere sigt, men usikkerheden understreger betydningen af, at der føres en politik, som muliggør en smidig tilpasning til ændringer i vore økonomiske vilkår.

I det foreløbige betalingsbalanceskøn for 1952 regner man med, at der under de forudsætninger, man har ment det rigtigt at gå ud fra, vil blive et underskud på ca. 330 mill. kr., der må dækkes ved forbrug af valutareserver, heraf en meget væsentlig del ved træk på vore dollarbeholdninger.

Skønnet forudsætter, at forbruget i 1952 kommer til at ligge på det nuværende niveau. Derimod regnes der med nogen stigning i den indenlandske aktivitet, der ventes at komme op på samme niveau som i de første tre kvartaler af 1951. Endvidere er man gået ud fra, at de nuværende import- og eksportpriser vil være gældende i hele 1952. Under disse forudsætninger forventes importen at ville andrage ca. 7,8 milliarder kr. og eksporten ca. 6,2 milliarder kr., en stigning på henholdsvis 800 mill. kr. og godt 400 mill. kr. i forhold til 1951. Underskuddet på handelsbalancen vil herefter blive knap 1 600 mill. kr. mod 1 200 mill. kr. i 1951. I mængde modsvarer importskønnet en nedgang på ca. 2 pct. i forhold til 1951, medens der for eksportens vedkommende er regnet med, at landbrugs-eksporten nogenlunde vil holde niveauet fra 1951, og at industrieksporten vil udvise en mindre stigning.

Med en udenrigsomsætning af den forudsatte størrelse vil et udsving på blot 2 pct. af den samlede omsætning betyde en ændring i slutresultatet for betalingsbalancen med op imod 300 mill. kr. eller lige så meget som det beregnede underskud. Det vil heraf forstås, at selv små ændringer i forudsætningerne for vor udenrigshandel kan medføre forskydninger af afgørende betydning for betalingsbalanceudviklingen.

Usikkerheden i skønnet må mane til forsigtighed i vore dispositioner fremover. Dette gælder så meget mere, som vi ganske vist for tiden har balance i vore betalingsforhold overfor udlandet, men ikke har valutareserver af betydning, der kan tjene som stødpude overfor en eventuel ugunstig ud-